

Verksamhetsplan 2019

Nationellt centrum
för svenska som andraspråk

Stockholms
universitet

VERKSAMHETSPLAN 2019

Medarbetarna vid Nationellt centrum för svenska som andraspråk (hädanefter NC) har tillsammans beslutat om denna verksamhetsplan för 2019.

Inledningsvis redogörs för NCs uppdrag enligt förordningen (SFS 2007:1747) och för medarbetarstyrkan vid ingången av verksamhetsåret. Därefter följer det övergripande målet samt de mål och aktiviteter som gäller för 2019. Redogörelsen för mål och aktiviteter görs i ett sammanhang som beskriver den kontinuerliga verksamheten.

Uppdraget

Nationellt centrum för svenska som andraspråk påbörjade sin verksamhet 1998 enligt förordning SFS 1997:381. Numera är NC organisatoriskt förlagt till Institutionen för språkdidaktik (ISD) vid Stockholms universitet (SU) och verksamheten regleras av den sedan 1997 i princip likalydande förordningen SFS 2007:1475.

1 § Stockholms universitet ska fullgöra vissa särskilda uppgifter av nationellt intresse som rör svenska som andraspråk samt utbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen (2010:800) enligt bestämmelserna i denna förordning. Förordning (2012:104).

2 § Stockholms universitet ska
– *samla, sammanställa och förmedla kunskaper och erfarenheter,*
– *stödja och lämna information om utvecklingen av läromedel och användningen av informationsteknik, och*
– *stödja och vara ett resurscentrum för nya former av kompetensutveckling.*

3 § Stockholms universitet får också åta sig att utföra särskilda uppdrag som rör svenska som andraspråk samt utbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen (2010:800). Förordning (2012:104).

4 § Den verksamhet som Stockholms universitet bedriver enligt denna förordning ska redovisas särskilt i den redovisning som universitetet lämnar till regeringen enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Enligt förordningen och uttolkningen av denna ser vi NC som ett nationellt kompetens- och resurscentrum för nyanlända och flerspråkiga elevers andraspråksutveckling och lärande inom alla skolformer. Sedan 1997, då förordningen ursprungligen formulerades, har omvärlden dock förändrats i

hög grad. Utbildningsväsendets utmaningar i samband med, och i kölvattnet av, den stora ökningen av nyanlända barn, ungdomar och vuxna under 2015-2016 påvisar detta mycket tydligt.

Nu gällande förordningstext från 1997 är otidsenlig och möjliggör inte på ett tillfredsställande sätt NCs uppdrag att verka i hela landet och att samverka med olika aktörer i gemensamma insatser för att i än högre grad bidra till förbättrade förutsättningar för nyanlända och flerspråkiga barns/elevs lärande utifrån forskning och beprövad erfarenhet.

SU överlämnade redan under hösten 2015 till utbildningsdepartementet en hemställan om ändringar i regeringsuppdraget, dvs. i SFS 2007:1475. Vi framför kontinuerligt i relevanta sammanhang att NC behöver ett tydligare formulerat uppdrag som fastslår verksamhetens uttryckliga relation till forskning, beprövad erfarenhet och omvärldens behov.

NCs förordning började gälla 1998 vilket innebär att verksamheten nyss firade 20-årsjubileum. Idag kan verksamheten grovt delas in i tre olika verksamhetsgrenar: *insatser och uppdrag*, *påverkan och samverkan* samt *intern utveckling*. Exempel på att dessa områden berikar och förutsätter varandra är t.ex. att de förhållanden som NC-medarbetare uppmärksammar exempelvis under genomförandet av en kompetensutveckling i en kommun eller via andra kanaler tas med in i vårt påverkans- och samverkansarbete såsom i möten med beslutsfattare, myndigheter, organisationer och media. Under sådana möten och i våra kompetensutvecklingsinsatser tillämpar vi och diskuterar möjligheter att tillämpa forskningen och skolans olika regleringar samt ger råd och stöd. På så sätt är NC en länk mellan politiska beslut, forskning och skolans dagliga verksamheter. Ett annat sätt att uttrycka vad NCs verksamhet är att vi inom vårt verksamhetsfält arbetar aktivt för informationsutbyte och samverkan med utbildningsaktörer vad gäller mediering av forskning, beprövad erfarenhet och verksamhetsnära praktik.

NC har från och med 2018 ett utökat årligt grundanslag. Detta kan ses som en bekräftelse på att NC bedöms utgöra en viktig resurs inom sitt verksamhetsområde, men ställer naturligtvis också krav på att vi noga överväger hur de tilldelade medlen ska användas för att utveckla verksamheten mot det övergripande målet. Verksamhetsutvecklingen sker i samråd med samtliga medarbetare under ledning av föreståndaren. Som stöd i att fastslå riktning, utveckla strategier och stödja NCs verksamhetsutveckling på kort och lång sikt har föreståndaren tillsatt en intern mindre grupp som i det dagliga arbetet benämns "FRAM-gruppen".

Medarbetare

Vid ingången av 2019 har NC 18 fast anställda medarbetare. NCs administration är liten och består av föreståndare och en administratör. Samtliga medarbetare förutom administratören har lärarexamen och gedigen lärarerfarenhet inom sitt ansvarsområde och därutöver varierande högre utbildning inom NCs verksamhetsfält. Medarbetarnas sammanlagda arbetstid på NC motsvarar 14,4 heltidstjänster, vilket är en utökning med tre heltidstjänster jämfört med ingången av föregående år. Under året kommer vi att anställa en projektledare på 40 % för arbete inom vuxenutbildningsområdet och då företrädesvis med arbete med kommunikation genom NCs webbplats, sociala medier och andra kommunikationskanaler.

Termer och förkortningar

Vi riktar oss till utbildningsaktörer för samtliga skolformer, från förskolan till gymnasieskolan och vuxenutbildningen, till viss del även högskolan och universiteten. Inom alla dessa utbildningsverksamheter talar man om barn och/eller elever samt studenter. I verksamhetsplanens text förekommer både *barn/elever* och *flerspråkiga barn/elever*. Med barn/elever menar vi deltagare i förskolan och övriga skolformers undervisning där undervisningsspråket är svenska. Många gånger kan dessa barn/elever vara flerspråkiga och i de fall dessa individer befinner sig i en *andraspråksutveckling* gällande svenska språket kallar vi dem *flerspråkiga barn/elever*.

Följande förkortningar förekommer i texten:

GUT	Gemensam utvecklingstid, fem gemensamma heldagar under året.
SKUA	Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt
SKUA-utvecklare	Lärare som tillsammans med skolledare från kommuner som ingår i Skolverkets riktade insatser går/har gått en utbildning hos NC som syftar till att de ska kunna utbilda kollegor om SKUA och ingå i nationellt nätverk.
SLUG	Skolutvecklingsgrupp (Skolans Lokala UtvecklingsGrupp), den grupp i en kommun/hos en skolhuvudman som inom ramen för våra kompetensutvecklingsinsatser ansvarar för skolutvecklingsarbetet på ett övergripande plan. Oftast består denna grupp av skolchef, utvecklingsledare, rektorer och andra med ansvar för det operativa skolutvecklingsarbetet i kommunen.
FRAM	Framtidsgrupp. Tre medarbetare stödjer föreståndaren att dra upp riktlinjer för verksamheten på längre sikt.
SPYRK	Utvecklingsprojekt kring språk- och yrkesintegrerad utbildning
sv, sva	Skolämnena svenska, svenska som andraspråk

De citat som ryms inom rutor i högermarginalen i texten är hämtade från SUs dokument [Strategier för Stockholms universitet 2019-2022](#) som anger den övergripande visionen och inriktningen för universitetets verksamhet och prioriteringar. Citaten är avsedda att visa exempel på hur NCs verksamhetsplan kan relateras till SUs strategier.

Övergripande mål

I enlighet med vår förordning har NC formulerat följande övergripande mål för verksamheten.

NC är ett för utbildningsaktörer välkänt och erkänt kvalificerat nationellt resurscentrum och samarbetspart. NCs verksamhet, som är baserad i forskning, beprövad erfarenhet och förståelse för såväl utbildningspolitiska som verksamhetsnära förutsättningar, bidrar till långsiktigt hållbara förutsättningar för nyanlända och andra barns/elevs språk- och kunskapsutveckling i och på ett andraspråk.

I Skollagen (2010:800) anges att all undervisning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skolverket¹ anger att *vetenskaplig grund* innebär att kritiskt granska, pröva och sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang samt söka efter förklaringar och orsakssamband i tillgänglig relevant forskning. Inte heller *beprövad erfarenhet* har någon exakt definition i skollagen. För att en erfarenhet ska kunna benämnas som beprövad måste erfarenheten vara prövad, dokumenterad och genererad under en längre tidsperiod och av många (ibid).

Mål och aktiviteter 2019

För NCs verksamhet under 2019 har vi formulerat åtta mål med ett antal aktiviteter som sammantaget innebär fortsatt verksamhetsutveckling mot det övergripande målet och NCs förordning. Målen och aktiviteterna kan relateras till verksamhetens tre verksamhetsgrenar (se under rubriken Uppdrag) och dessa områden utgör även rubriker i verksamhetsplanen.

- *Insatser och uppdrag*: aktiviteterna ska i så hög grad som möjligt innebära att NC bidrar med långsiktigt hållbara insatser i verksamheter för nyanlända och för andra elever med behov av att utveckla och lära på svenska som andraspråk.
- *Påverka och samverka*: aktiviteterna ska i så hög grad som möjligt innebära att NC genom kontakter med andra aktörer bidrar till en ökad samsyn och kunskap kring nyanlända och flerspråkiga barns/elevs andraspråksutveckling och lärandebehov.
- *Intern utveckling*: aktiviteterna ska i så hög grad som möjligt skapa utrymme för fördjupade insikter och kunskaper hos medarbetarna om hur NC på bästa sätt kan verka och utvecklas.

Under varje rubrik beskriver vi sammanhanget, dvs. den dagliga verksamheten, för de åtta mål med tillhörande aktiviteter som särskilt fokuseras under 2019. För varje aktivitet beskrivs även dess syfte för att synliggöra hur aktiviteten hänger ihop med mål och den dagliga verksamheten.

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/forskningsbaserat-arbetsatt/nagra-nyckelbegrepp-1.244041>

Insatser och uppdrag

Under denna rubrik har vi samlat följande mål:

- NCs verksamhet utgår från skolverksamheters förutsättningar och behov.
- NC bidrar aktivt till förskolans och skolans beprövade erfarenhet.
- Nyanlända barns/elevs specifika behov synliggörs och adresseras i vår verksamhet.

Enligt förordningen och uttolkningen av denna ska NC bedriva kvalificerad verksamhet riktad mot olika skolformer, från förskola till vuxenutbildning. Med *kvalificerad* avser vi en verksamhet baserad i forskning och beprövad erfarenhet och insatser som vi bedömer har möjligheter att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling av förutsättningarna för lärandet för nyanlända och andra elever som lär ett andraspråk och också lär olika ämnen på ett andraspråk. NC strävar efter att ha en verksamhet med hög kvalitet och i relation till förutsättningar och behov i samtliga skolformer.

Information om förskolors och skolors förutsättningar och behov får NC både genom verksamhetsområdet *påverkan och samverkan* (se nästa avsnitt) och *insatser och uppdrag*. Genomförandet av praktiktäna kompetensutvecklingsinsatser sker i samverkan med skolverksamheter i olika delar av landet och ger oss goda insikter i skolverksamheters reella förutsättningar och behov.

Sedan 2016 genomför NC omfattande insatser inom ramen för regeringsuppdraget till Skolverket (U2015/3356/S, de s.k. *nyanländainsatserna*). Initialt rörde uppdraget nyanlända elevers lärande i grundskolan men numera även i gymnasiet, förskolan och vuxenutbildningen. Inom ramen för detta behovsbaserade uppdrag genomför NC sedan 2016 två typer av kompetenshöjande insatser vad gäller språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA).

Stockholms universitet [ska] /.../
erbjuda utbildningar som svarar mot
samhällets och regionens behov

Den ena insatsen genomförs i mindre kommuner som proportionerligt sett tagit emot många nyanlända personer. Insatsen vänder sig till en huvudmans skolledare samt lärare och övrig personal. En viktig faktor för långsiktigheten och hållbarheten i NCs insatser är involverandet av skolledningen i såväl planering, genomförande som utvärdering. Det innebär att NC, inom ramen för insatsen, även genomför särskilda insatser för skolutvecklingsgrupper (SLUG) inom kommunerna. Hittills har dessa årslånga insatser genomförts för 11 huvudmän och ca 1350 deltagare.

En kontinuerlig professionell
kompetensutveckling för verksamma
lärare och skolledare är ett prioriterat
samverkansprojekt

Även den andra insatsen är avsedd att stödja kommuner att utveckla en långsiktigt hållbar struktur och kompetens för behovet av insatser kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Hittills har utbildning genomförts för ca 450 särskilt utvalda s.k. SKUA-utvecklare samt representanter för huvudmän i grundskolan och gymnasieskolan. SKUA-utvecklarna ska ha kunskaper och mandat att tillsammans med huvudmannen planera, genomföra och utvärdera

kompetenshöjande insatser i kommunen vad gäller SKUA. Under hösten 2019 startar den fjärde omgången av denna utbildning, vilket innebär att SKUA-utvecklarna bildar ett successivt växande nätverk. Hösten 2018 startades även den första omgången för SKUA-utvecklare i förskolan. NC-medarbetare samarbetar i vissa SKUA-insatser tillsammans med SKUA-utvecklare. Under 2019 prövar vi att utöka samarbetet och informationsutbytet med SKUA-utvecklarna genom olika aktiviteter.

NC genomför även andra kompetenshöjande insatser. Exempel på detta är handledande och uppföljande insatser rörande språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, insatser för lärare inom språk- och yrkesintegrerad utbildning. Vidare var NCs nationella konferens Symposium 2018 mycket välbesökt och uppmärksammat. En antologi baserad på konferenspresentationerna publiceras under året. Under 2019 arrangerar vi en konferens för språkintruktionsprogrammet för att sprida information om forskning runt elevgruppen på språkintruktionsprogrammet samt beprövad erfarenhet av god undervisning.

NC fortsätter under 2019 sin strävan efter att kontinuerligt utforma relevant innehåll och utformning för uppdrag i samverkan med uppdragsgivare och att systematiskt lära inom och av genomförda uppdrag i våra insatser och våra utvärderingar.

Mål 2019

NCs verksamhet utgår från skolverksamhetens förutsättningar och behov.

Som beskrivits ovan söker vi kontinuerligt att hålla oss uppdaterade om läget i landets skolverksamheter, bl.a. via genomförande av insatser, och relatera detta till forskning och beprövad erfarenhet. Aktiviteterna under detta mål handlar om att säkerställa att NCs verksamhet bygger på reella behov och förutsättningar.

Arbetslivsanknytningen liksom utbildningens relevans och användbarhet ska kontinuerligt beaktas genom ökad dialog med det omgivande samhället.
--

Aktiviteter 2019

- Vi prövar ut rutiner för förbesök och SLUG-träffar innan start för i att samråd utforma kompetensutvecklingsinsatser utifrån verksamheternas förutsättningar och behov.
- Medarbetare använder gemensam utvecklingstid för vistelser i skolverksamheter för att skapa sig en nära bild av skolverksamhetens och barns/elevs förutsättningar och behov och redogör för det vid gemensamt möte.
- Vi genomför åtgärder för att strukturera hållbara samarbeten och nätverkande mellan NC och de som gått utbildningen till SKUA-utvecklare. Detta samarbete rör bland annat insamling av och spridning av skolnära information/data inom olika utforskningsområden och möjligheter för NC-medarbetare att komma på besök för samverkan eller datainsamling.
- Vi dokumenterar information om vuxenutbildningen utifrån gjorda studiebesök och samtal med representanter för olika aktörer som har inverkan på vuxenutbildningen (t.ex. AF, Socialtjänst) för att få underlag för prioriteringar beträffande NCs verksamhet gällande vuxnas möjligheter till språk- och kunskapsutveckling i och på ett andraspråk.

- Vi tar reda på fakta kring förutsättningar för digitaliseringsarbete inom vuxenutbildningen för att få underlag för hur prioriteringar på detta område ska göras inom NCs verksamhet.
- Vi tar fram filmade observationer och intervjuer med elever i grundskolan under/efter en av våra insatser för att få underlag (data) att föra resonemang om undervisningssituationer där nyanlända elever deltar i undervisning. Detta sker genom samarbete med forskare från Institutionen för pedagogik och didaktik. Sekvenser ur det beställda materialet väljs ut för användning i olika syften och i olika delar av NCs verksamhet.
- Medarbetare utformar och påbörjar ett antal utvecklingsprojekt kring angelägna utvecklingsområden för NCs verksamhet. Arbetet med att utforma utvecklingsprojekt äger rum på GUT och under annan tid som bestäms genom föreståndares beslut i samverkan med medarbetarna och FRAM-gruppen.
- Vi ser över och reviderar de rutiner och verktyg vi använder för utvärderingar av olika slag under och efter aktiviteter/insatser/uppdrag. Ett första steg är intervjuer med medarbetare. Syftet är att finna former för att tydliggöra samband mellan aktivitet och önskad effekt.

NC strävar inte enbart efter att utforma och genomföra insatser/uppdrag utifrån forskning och erfarenhet av och kunskap om skolverksamheters förutsättningar och behov. Vi strävar också efter att aktivt bidra till skolans beprövade erfarenhet genom att cykliskt arbeta ut, pröva, utveckla olika arbetsätt i samråd med skolverksamma.

Att universitetets utbildning och forskning håller hög kvalitet är av central betydelse. De senaste årens arbete med att *utveckla systematiska kvalitetssäkringssystem* för såväl forskning som utbildning ska därför fortsätta.

Mål 2019

NC bidrar aktivt till förskolans och skolans beprövade erfarenhet.

Det andra målet i verksamhetsplanen handlar om en ambition att vara verksamhetsnära och utgå från valida data om förutsättningar och behov i förskolans och skolans värld. Under detta mål vill vi betona rollen som en samarbetspart i verksamhetsansvarigas och personalens utforsknings- och förändringsarbete när det rör sig om barns/elevers möjligheter till språk- och kunskapsutveckling på ett andraspråk. Aktiviteterna handlar om att i samverkan med skolhuvudmän eller skolpersonal utforska och också skapa arbetsgångar och undervisningsmodeller som ger möjligheter till samtidig språk- och kunskapsutveckling.

Även mer allmänt är samverkan med skolvärlden omfattande och av ökande betydelse och formerna utvecklas kontinuerligt.

Universitetet ska bedriva ett aktivt och framåtsyftande *pedagogiskt utvecklingsarbete*

Aktiviteter 2019

- Vi redigerar, trycker och publicerar symposieboken och ser till att den distribueras till deltagarna på Symposium 2018.
- Vi prövar ut bedömningsmoment inom kurser i undersköterskeutbildning för kortutbildade elever för att modellera hur alternativ till traditionella prov kan utformas för att bedöma elevernas progression i förhållande till kursernas språkliga och kunskapsmässiga mål. Vi samlar ett nätverk som arbetar med detta. Detta är ett av utvecklingsprojekten för 2019.
- Vi producerar och sprider ett kompletterande material till SPYRK-podden för att möjliggöra att detta kan användas i kollegialt lärande och utbildningssammanhang och för att implementera den språk- och yrkesintegrerade undervisningsmodellen (SPYRK).
- Vi beskriver behovet av och påbörjar eventuellt arbete med att utveckla en didaktisk modell för hur man kan skapa digitala klassrum med individanpassad och flexibel undervisning för sfi/sva-vux. Detta är ett av utvecklingsprojekten för 2019.

En stor del av NCs nationella uppdrag är att verka för förbättringar vad gäller *nyanlända* barns/elevs möjligheter att lära i det svenska utbildningsväsendet. Det tredje målet i verksamhetsplanen handlar därför om att vi samlar och sprider väl underbyggda kunskaper om hur undervisning för nyanlända bäst organiseras och genomförs. De aktiviteter som samlas under detta mål är avsedda att bidra till detta.

Mål 2019

Nyanlända barns/elevs specifika behov synliggörs och adresseras i vår verksamhet.

Aktiviteter 2019

- Vi samlar ihop material från olika insatser, t.ex. upplägg kring kartläggning av nyanlända och *Bygga svenska*, ISP åk 7-9, anpassad timplan. Även material som kan användas i olika insatser för att belysa och konkretisera samarbete mellan studiehandledare/modersmållärare och ämneslärare. Detta görs för att underlätta för NC att arbeta med att fånga upp frågor om nyanländas (första tiden) behov och förutsättningar.
- Vi utformar en kompetensutvecklingsinsats där språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt förs samman med multimodal och digital litteracitet. Detta är ett av utvecklingsprojekten för 2019.

Samverka och påverka

I det här avsnittet beskriver vi verksamhetens fokus på förbättrade förutsättningar för nyanländas och flerspråkiga barns/elevs lärande genom t.ex. vår webb och sociala medier, vår samverkan samt arbetet med opinionsbildning. Under denna rubrik har vi samlat följande mål:

- NC är en ändamålsenlig och tydlig resurs för utbildningsaktörer och allmänheten via mejl, telefon, webb och sociala medier.
- NC samverkar aktivt med – och bidrar till samverkan mellan – utbildningsaktörer för ökat samförstånd kring de specifika förutsättningar och behov som gäller barn/elever som lär på ett andraspråk.
- NC verkar för att skolans styrdokument rörande utbildning och undervisning i svenska språket är anpassade till flerspråkiga klassrum.

För att uppnå det övergripande målet och för att upprätthålla och utveckla det nationella uppdraget, bör NC ha en omfattande, aktuell och tydlig webbplats. För att aktörer ska hitta oss och förstå vår verksamhet, men även för att besökare ska få relevant och aktuell information behöver webbplatsen dock utvecklas ytterligare. En kommande översyn av webbpubliceringsverktyget på SU innebär dock att denna översyn får senareläggas.

Administrationen av webbplats och medverkan i sociala medier har blivit alltmer omfattande i takt med att antalet medlemmar i sociala medier växer. Eftersom omvärldens behov av adekvat och snabb information är stort, behöver NC avsätta mer resurser för uppdatering av webbplats och för administration av och medverkan i sociala medier. Häri ingår under året att producera film för att besvara frekventa frågor kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, utökade resurser för publicering av FAQ samt aktuella händelser inom förskola och vuxenutbildning.

På Facebook deltar vid årsskiftet sammanlagt över 18 900 medlemmar i 6 olika grupper som administreras av NC. På Twitter har NC ca 2 290 följare. Medlemmarna/fölgarna utgör en viktig informationskanal och möjlighet till erfarenhetsutbyte verksamma i förskolan och skolan, men bidrar även till NCs insikter vad gäller skolors reella förutsättningar att stödja flerspråkiga barns/elevs lärande.

Mål 2019

NC är en ändamålsenlig och tydlig resurs för utbildningsaktörer och allmänheten via mejl, telefon, webb och sociala medier.

Det fjärde målet i verksamhetsplanen fokuserar kunskapsspridning till såväl utbildningsaktörer som samhället i stort. Med utbildningsaktörer menar vi anställda inom utbildningsväsendet, på alla nivåer. Målet berör NCs uppdrag att vara en resurs i bemärkelsen att via NCs utåtriktade kanaler bidra till att verksamma i förskolan och skolan kan få råd och vägledning kring de vardagliga frågor som rör undervisning och organisation kring nyanlända och andra barn/elever

som lär på ett andraspråk. Men det betyder också att NC som nationellt centrum bistår mediala aktörer och den breda allmänheten med information och väl underbyggda sakargument som rör dessa barns/elevs lärande och möjligheter i det svenska samhället.

Aktiviteter 2019

- Vi utvecklar presentationen av NCs verksamhet på webben och tar fram en variation av material som behövs för att synliggöra NCs uppdrag, verksamhetsområde och kunskaper.
- Vi reflekterar gemensamt vår omvärldsbevakning via sociala medier (Twitter, FB, bloggar, poddar, vloggar, wikier, artikelkommentarer och dylikt). Detta arbete är viktigt för att inhämta information om och få en uppfattning om aktuella diskurser som berör vårt verksamhetsområde.
- Vi undersöker hur vi kan utvärdera/följa upp aktiviteter inom insatser som rör området påverka/samverka.
- Webbsidorna riktade till vuxenutbildning revideras och görs mer aktuella, relevanta och innehållsrika för att sprida fakta och bedriva opinionsbildning kring vuxenutbildningens förutsättningar. Här ingår att två personer går Polopolykurs.
- Vi rekryterar en medarbetare som på deltid ska utveckla webben och andra sociala medier i samverkan med övriga NC-medarbetare som ansvar för vuxenutbildningsområdet.

För att sprida forskning och beprövad erfarenhet strävar NC efter att delta i den offentliga debatten och bidra till att denna bygger på relevanta fakta och på forskning och beprövad erfarenhet. NC samtycker därför om möjligt och lämpligt till intervjuförfrågningar och kommenterar aktivt offentliga händelser inom ansvarsområdet i lämpliga fora. NC kommer även framöver att sträva efter att ta initiativ till att i debatten aktualisera för vårt uppdrag viktiga frågor. För att få tillgång till detta offentliga talutrymme är gedigna argument viktiga, och goda kontakter med beslutsfattare, media och föreningar/intresseorganisationer är nödvändiga.

Som huvudstadsuniversitet samverkar Stockholms universitet brett; /.../ i spridningen av nya forskningsrön och forskningsresultat,/.../ samt genom expertmedverkan i medier.

För att NCs övergripande mål om hög kvalitet och likvärdiga, långsiktigt hållbara och vetenskapligt baserade förutsättningar för nyandlända och flerspråkiga barns/elevs lärande ska kunna uppnås behöver NC också samverka med en mängd olika samhällsaktörer.

Mål 2019

NC samverkar aktivt med och bidrar till samverkan mellan utbildningsaktörer för ökat samförstånd kring de specifika förutsättningar och behov som gäller barn/elever som lär på ett andraspråk.

Aktiviteter inom ramen för detta mål innebär att NC aktivt söker utbyte med verksamma inom utbildningsområdet för att stärka förutsättningarna för att nyanlända och flerspråkiga barn/elever erbjuds möjligheter till språk- och kunskapsutveckling utifrån sina förutsättningar. Det handlar om att få konstruktiva krafter att verka i samma riktning.

NC arbetar aktivt för goda, kontinuerliga kontakter och utbyte med olika aktörer såsom departement, Skolverket, Skolinspektionen, Skolforskningsinstitutet, SKL, fackförbund, SPSM, Utbildningsradion, lärosäten och övriga nationella centra och resurscentra – samt förstås skolhuvudmän. NC strävar vidare aktivt efter att delta i den offentliga utbildningsdebatten och ha goda kontakter med media och föreningar/ intresseorganisationer.

Stockholms universitet [ska] genom sin utbildning och forskning bedriva *aktiv samverkan och bidra till hållbar samhällsutveckling* på bred front

Vi noterar att NC i allt fler sammanhang bjuds in för att bidra med forsknings- och verksamhetsbaserade synpunkter och idéer. Genom att under 2019 medverka aktivt i Skolinspektionens granskning av undervisningen i svenska som andraspråk i årskurserna 7-9 (inklusive organisatoriska förutsättningar) och i två statliga utredningar kan NC både bidra och lära i samverkan med utbildningsaktörer.

I samverkan med Skolverket kommer vi att tillsammans med olika lärosäten som har examensrätt i sva att diskutera utformning av kompetenshöjande insatser för hållbar skolutveckling rörande språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

NC medverkar också i arbetet med det nationella FOU-stödet till Skolverkets regeringsuppdrag rörande Samverkan för bästa skola samt för de s.k. riktade insatserna för nyanlända barn, ungdomar och vuxna. Forskningsstödet syftar till att stärka och utveckla samarbetet mellan huvudmän, Skolverket och lärosäten för att på ett kvalificerat sätt stödja förbättringsinsatser i landet. Stödet ska alltså forma en nationell samverkansstruktur och också bidra till ny kunskap, dokumentera befintlig forskning och sprida kunskap.

NC arbetar även aktivt för att upprätthålla och utveckla kontakter och nätverk av olika slag. NC är även aktivt i olika nordiska och nationella nätverk, bl.a. nätverket FLIS (Flerspråkighet i Sverige), FLIN (Flerspråkighet i Norden) samt Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL) och Nordiska Alfarådet. Vi har vidare regelbundet utbyten med nordiska systerorganisationer som NAFO (Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring), Kompetanse Norge och UC2 (videncenter om tosprogethed og interkulturalitet i Köpenhamn). Vi tar i mån av tid emot besök från olika länder och vi medverkar i möten och konferenser. NC medverkar också i projekt på EU-nivå, under 2019 i en s.k. peer counselling för regleringar kring nyanlända barn/elever på Cypern.

Samverkan med /.../ offentliga och ideella sektorer sker inom en rad gemensamma projekt såväl inom som utom landets gränser.

Uppbyggandet av det nätverk bestående av SKUA-utvecklare som beskrivs på sidan 4 och 5 är också ett led i NCs arbete för långsiktigt hållbara förutsättningar för flerspråkiga barns/elevs lärande. Detta nätverk ges genom regelbundet återkommande träffar och webbaserad interaktion möjligheter till kollegialt lärande och kompetensutveckling.

Att medverka i referensgrupper av olika slag är ytterligare ett sätt att kommunicera forskning samt utbyta erfarenheter med och stödja drivande aktörer. Ett exempel är vår samverkan med lärosäten som tar fram nationella prov i olika ämnen.

NC arbetar även med samverkan internt på SU. NCs kompetenshöjande insatser fokuserar ofta språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen. För att innehållet i insatserna ska ha hög relevans för *alla* lärarkategorier behöver medarbetarna ha god kunskap om ämneslärande och ämnesspecifikt språk i skolans olika ämnen. Som ett led i att utveckla NCs kompetenshöjande insatser fortsätter vår samverkan med Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik vid SU (HSD). Samarbetet handlar om utbyte av kunskaper och erfarenheter rörande språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, något som vi hoppas också bidrar till HSDs verksamhet. Under året kommer vi också att inom SPYRK samarbeta med en medarbetare som i övrigt arbetar med nationella proven i sfi på ISD.

Universitetet ska även verka för att utveckla samarbeten över institutions-, fakultets- och områdesgränserna.

Aktiviteter 2019

- Vi medverkar i den statliga utredningen *Modersmål och studiehandledning på modersmål i grundskolan och motsvarande skolformer* för att bidra med våra erfarenheter och för att hålla oss uppdaterade.
- Vi leder den statliga utredningen *Stärkt kvalitet och likvärdighet i komvux för elever med svenska som andraspråk* för att bidra med våra erfarenheter och lära mer om komvuxverksamhetens situation.
- Vi genomför åtgärder så att SKUA-utvecklare blir ett hållbart nätverk för ömsesidig nytta och samverkan dem emellan och också tillsammans med NC.
- Vi arrangerar tillsammans med Skolverket ett antal träffar för lärosäten som har examensrätt i sva och ordnar riktade SKUA-insatser. Syftet är ytterst att öka kvaliteten i insatserna.
- Vi deltar fortsatt och utvecklar arbetet med det nationella FOU-stödet till riktade insatser och Samverkan för bästa skola. Syftet är ytterst att öka kvaliteten i insatserna.
- Vi deltar i Skolverkets och SKLs gemensamma projekt som rör digitaliseringen av skolan för att bevaka och skapa samförstånd kring de flerspråkiga andraspråkstalande barnens/elevernas behov och förutsättningar.
- Vi deltar som referenspersoner och experter kring Utbildningsradions program om föräldrasamverkan kring nyanlända flerspråkiga barn/elever, program riktade mot förskolan samt mot nya lärare i svenska som andraspråk för att bidra till att förhållningssätt och kunskaper baseras på forskning och beprövad erfarenhet.
- Vi fortsätter att samverka med HSD på SU för ett ömsesidigt utbyte kring ämnesdidaktik och språkdidaktik i förlängningen till utveckling av lärarutbildningen.
- I samråd med en komvuxverksamhet undersöker vi möjligheterna att samtidigt bedöma elevers andraspråkliga färdigheter och yrkeskunskaper. Detta är ett av utvecklingsprojekten för 2019.

Mål 2019

NC verkar för att skolans styrdokument rörande utbildning och undervisning i svenska språket är anpassade till det flerspråkiga samhället.

Att NC är en nationell verksamhet med en särskild orientering mot utbildningsfältet innebär också att verksamheten både bör implementera och problematisera de styrdokument som har inverkan på nyanlända och flerspråkiga barns/elevs lärandevillkor och likvärdiga möjligheter att utforma sin framtid. NC inrättades ursprungligen som ett centrum för skolämnet svenska som andraspråk och i dag ser vi att varken detta ämne eller skolämnet svenska är ändamålsenliga i förhållande till vår intressegrupp. De aktiviteter som räknas upp här nedan är inriktade mot att skapa förutsättningar för att ett förändringsarbete påbörjas vad gäller utformningen av dessa två skolämnena.

Aktiviteter 2019

- Vi formerar en arbetsgrupp vars uppgift är att intensifiera ett påverkansarbete för att få igång en statlig utredning/utvecklingsinsats rörande svenskämnena under 2020. Exempel på strategiska delaktiviteter är kontakter med lärare/SKUA-utvecklare om skolverksamhetens erfarenheter och synpunkter, utforma ställningstaganden (statements), utforma material som kan stimulera till diskussioner i insatser.
- Vi medverkar i Skolinspektionens granskning av sva-ämnet 7-9 för att ge väl underbyggda inspel till såväl direktiv som genomförandet av granskningen för att resultatet bättre ska kunna bidra till att identifiera problem och lösningar kring ämnet.
- Vi medverkar i Skolverkets översyn/granskning av sva/sv-kursplanerna och modersmål i grundskolan för att bidra till att identifiera och finna lösningar på de problem som omgärdar svenskämnena avseende vår intressegrupp.

Intern utveckling

Under denna rubrik har vi samlat följande mål:

- Medarbetarna kan bidra till ett starkt utvecklande sammanhang på NC.
- NCs administration är ändamålsenlig i förhållande till övriga mål.

Möjligheterna för NC att utföra regeringsuppdraget är avhängigt kvalificerade medarbetare. För att nå det övergripande målet är en aktuell och hög kompetens liksom god erfarenhet av praktisk skolverksamhet nödvändig. Den som vänder sig till NC kan vara trygg i att man vänder sig till en unikt samlad expertis som är bland de mest kvalificerade i landet inom ansvarsområdet.

För att behålla och attrahera högt kvalificerade medarbetare måste NC kunna uppfylla de krav som beslutats av SU (se citat härintill). Att SU inte kan matcha de löner som skolverksamheter kan erbjuda innebär en ökad risk att vi inte lyckas behålla och rekrytera de medarbetare vi behöver för att utföra regeringsuppdraget. NC strävar dock efter att erbjuda mycket goda möjligheter till kompetensutveckling och kollegialt lärande, en mycket god fysisk och psykosocial arbetsmiljö samt en väl fungerande och stödjande intern administration och kommunikation.

Stockholms universitet strävar efter att anställa de skickligaste lärarna och forskarna /.../ Anställningsprocesserna ska vara öppna, transparenta och erbjuda konkurrenskraftiga arbetsvillkor.

Tiden för individuell kompetensutveckling utgör för närvarande ca 15 % av arbetstiden. Innehållet beslutas i samråd mellan medarbetare och föreståndare. För att stödja medarbetarnas möjligheter till kompetensutveckling eftersträvas sammanhängande tid för studier. En strävan är att goda förutsättningar ska bidra till att medarbetarna har en avslutad utbildning på minst magister-/masternivå eller motsvarande med relevans för ansvarsområdet. Två av NCs medarbetare genomför för närvarande doktorandstudier med hög relevans för vår verksamhet. NC prioriterar tid och struktur för internt kollegialt lärande och erfarenhetsutbyten. Under året ägnas elva dagar åt gemensam verksamhetsutveckling (s.k. GUT och maj- respektive decemberdagar). Därutöver ges medarbetarna möjlighet att utforma och genomföra utvecklingsprojekt med vetenskapligt stöd. Dessa projekt ska ligga i linje med verksamhetens utvecklingsbehov.

Mål 2019

Medarbetarna kan bidra till ett starkt utvecklande sammanhang på NC

Verksamhetens mål innebär att vi adresserar såväl utbildningsaktörer, beslutsfattare som en bred allmänhet med väl underbyggda argument, stor sakkunskap och ett dialogiskt, utforskande förhållningssätt. Detta kräver från medarbetarna en självkritisk och utvecklingsinriktad hållning samt stort ansvarstagande i relation till de uppdrag vi åtar oss. Därför strävar vi i vårt eget inre arbete efter att skapa utrymme för utvecklingsmöjligheter

och kunskapsutveckling för varje medarbetare liksom en atmosfär där det är möjligt att föra goda, konstruktiva samtal om vår verksamhet.

De aktiviteter som räknas upp här nedan syftar till att skapa en arbetsmiljö som gynnar ansvarstagande, engagemang och utveckling hos medarbetarna på NC.

Aktiviteter 2019

- Medarbetare utformar förslag till utvecklingsprojekt som grundar sig i frågeställningar kring angelägna utvecklingsområden i NCs verksamhet. Arbetet med att utforma utvecklingsprojekt äger rum under GUT och under annan tid som bestäms genom föreståndares beslut i samverkan med medarbetarna och FRAM-gruppen.
- Vi arbetar för bättre löneläge på SU/NC för att kunna rekrytera och försäkra oss om att kunna behålla kompetenta medarbetare.
- Vi ser över och diskuterar rekryteringsförfarandet och introduktionsprocessen för nyanställda.
- NCs 20-års jubileum uppmärksammas och firas gemensamt.
- Arbetsmiljöfrågor är en stående punkt på stormöten för att medarbetare ska kunna lyfta frågor så att NC upprätthåller en sund arbetsmiljö.
- Seminarier för nyanställda anordnas för att säkerställa att de medarbetare som under hösten 2018 påbörjade sina anställningar har ett forum som nyanställda och för att deras ”nyanställdaperspektiv” tas tillvara i verksamheten.

För att upprätthålla och utveckla verksamheten samt för att attrahera kvalificerade medarbetare är vidare en effektiv och stödjande administration nödvändig. En effektiv intern arbetsprocess omfattar effektiva möten, kontinuerlig utveckling av mallar för administration samt statistikbaserade sammanställningar för planering av verksamheten på kort och lång sikt, dvs. för det systematiska kvalitetsarbetet, samt för presentation av verksamheten. Att administratören deltar i kompetensutvecklingsinsatser och andra uppdrag bidrar till en ändamålsenlig administration och ger insikter för utveckling av verksamheten.

Mål 2019

NCs administration är ändamålsenlig i förhållande till övriga mål.

Administrationen på NC är mycket liten i förhållande till verksamhetens omfattning. Vi strävar ständigt efter att administrationen på bästa sätt ska kunna stödja kärnverksamheten. Därför har vi valt att formulera detta mål i relation till de verksamhetsnära målen.

Aktiviteter 2019

- Vi genomför intervjuer med medarbetare för att få underlag till eventuella förändringar i NCs administrativa standardprocesser så att administrationen än bättre kan stödja kärnverksamheten.

Verksamheten 2019 per skolform

NC arbetar för hela skolväsendet, från barn i förskolan till vuxenutbildningen. Tidigare i denna verksamhetsplan har aktiviteterna redovisats för varje mål. För 2019 ser fokus per skolform ut som följer.

Samtliga skolformer

Här fortsätter vi under året att genomföra och vidareutveckla våra insatser främst inom ramen för regeringsuppdraget nyanländainsatserna, dvs. med insatser såsom t.ex. SKUA och SKUA-utvecklare (de sistnämnda riktas dock ej mot vuxenutbildningen).

Förskolan

Vi fortsätter och startar en ny omgång av utbildningen till SKUA-utvecklare i förskolan. NC skulle gärna arbeta mera mot de mycket stora behoven i förskolan men har i dagsläget inte personella resurser till det.

Grundskola

För grundskolan arbetar vi, utöver det vi gör i samtliga skolformer, med ett utvecklingsprojekt rörande SKUA integrerad med multimodal och digital litteracitet. Vi fokuserar även helt nyanlända elevers behov inklusive modersmål och studiehandledning samt ändamålsenligheten i de båda svenskämnen.

Vuxenutbildningen inklusive sfi:

Utöver det vi gör i samtliga skolformer fokuserar vi insamling av data om vuxenutbildningens behov och digitala möjligheter samt bedömning och undervisning inom språk- och yrkesintegrerad utbildning (SPYRK). Vi utvecklar även våra webbsidor riktade mot vuxenutbildning samt det strategiska och systematiska opinionsarbetet. Under året fokuserar den s.k. vuxgruppen på NC gemensam omvärldsbevakning, insamlande av frågor som är särskilt relevanta för målgruppen, beredning av dessa frågor i syfte att kommunicera och driva dem via bl.a. webben.